

Mundtlig beretning, FSL Kreds 4 2020:

Sidst i februar var jeg sammen med Inga Fries fra kredsbestyrelsen på besøg på en af kredsens små friskoler. Jeg var blevet spurgt, om jeg kunne fortælle noget om den nye ferielov og om årsnormen.

Hvis det var i orden, ville skolelederen gerne deltage, og det ville ikke-medlemmerne sådan set også gerne. Og endelig ville de gerne vide, om det kostede noget?

Den henvendelse og det efterfølgende besøg rummer en stor del af hovedpunkterne til indholdet i denne beretning, og jeg vil derfor vende tilbage til dette med passende mellemrum.

Koster det noget?

Ja, det koster noget. Ikke at få kredsbestyrelsen på besøg. Det er ganske gratis, og vi tager endda kage med til kaffen, men det koster 590 kr. om måneden at være medlem af FSL. På den omtalte friskole var der et vist medlemspotentiale, så vi indledte besøget med en gennemgang af foreningen, og hvad vi kan gøre for vore medlemmer, hvad man får for sit kontingent, og hvad den store forskel på de gule fagforeninger og os er. Hverken Inga eller jeg er de fødte sælgere, men det giver mulighed for en god dialog med de potentielle medlemmer, og hvor tit bliver man ligefrem inviteret til at reklamere for sit produkt. Og efterfølgende har vi fået et nyt medlem på skolen.

I det forløbne år er medlemstallet i kreds 4 steget jævnt. Vi har haft en nettotilgang på ca. 50 medlemmer. Det er ikke prangende i forhold til de glade dage i foråret 2018, hvor vi fik 53 nye medlemmer på 2 måneder, men lige nu har vi heller ikke Sophie Løhde til at hjælpe os.

Derimod er nogle af de nye medlemmer lærere på en af kredsens højskoler. I en længere periode har højskolelærerne ønsket at kunne melde sig ind i Frie Skolers Lærerforening, og i Hovedbestyrelsen er vi efter lange og grundige drøftelser enige om, at byde lærerne velkomne i foreningen. Sekretariatet i Risskov har ansat en konsulent, der får højskolerne som hovedområde, og i den kommende tid skal der forhandles overenskomst for lærerne. Sådan en har de nemlig ikke; deres løn besluttet i Kulturministeriet. Fra kredsen byder vi alle de nye medlemmer hjertelig velkommen uanset hvilken skole, de ansat på, og når overenskomsten på et tidspunkt er på plads, og der kan vælges tillidsrepræsentanter også på højskolerne, vil vi glæde os til samarbejdet. Vi tror, det bliver til gensidig glæde og gavn.

Der er ingen tvivl om, at en pris på 590 kr. pr. måned afholder nogle fra at melde sig ind i FSL. Og uanset at de fleste kontingentkroner kan trækkes fra i skat, at man hver måned modtager et medlemsmagasin i høj kvalitet, at man kan trække på ressourcerne hos Danmarks bedste konsulenter, at man sikrer, at ens fagforening kan forhandle de overenskomster, alle får glæde af osv. osv. er det altså en personlig overvejelse om pengene skal bruges på et fagforeningskontingent eller noget andet.

I kredsbestyrelsen er vi opmærksomme på medlemsudviklingen; specielt på de skoler, hvor der enten siver flere medlemmer eller kommer flere medlemmer over en kort tid. I den første situation spørger vi TR, om der er noget på færde, vi kan hjælpe med, og i den anden situation spørger vi de nye medlemmer selv, når vi ringer til dem og byder dem velkommen i foreningen og kredsen.

Og selvom nettotilgangen har været beskeden det seneste år, dækker tallet faktisk over, at vi har fået ca. 220 indmeldelser og omkring 170 udmeldelser siden sidste generalforsamling. Med hensyn til udmeldelserne skyldes langt de fleste, at man enten er gået på efterløn eller pension, eller man er skiftet til et job uden for de frie skolers overenskomstområde.

Og alle nyindmeldte får et opkald fra kredsbestyrelsen, hvor vi byder dem velkommen og orienterer lidt om os selv. Nogle gange er det korte samtaler, men ofte udvikler det sig til en god lang snak om arbejdsvilkårene på skolen. F.eks. noget om forberedelsestid og opgaveoversigter eller mangel på samme, lønforskellen til folkeskolen m.m.

En stor del af de nyindmeldte er kommet til en af vores skoler fra et job i folkeskolen, og ja, de fleste er gået ned i løn, nogle endda betragteligt, og mange oplever store forskelle i tilrettelæggelsen af arbejdet, men de er for hovedpartens vedkommende meget glade for skiftet til en af vore skoler.

Det går den rigtige vej med at lukke løngabet til vore kolleger i folkeskolen. Specielt på grundskoleområdet er vi tæt på at få en fair lærerløn. Tallene dækker over, at der er skoler, hvor lønnen er på niveau med folkeskolerne i området, men der er også, oftest små friskoler, der fortsat er noget bagud. På efterskoleområdet er billedet mere dystert. Efterskolelærerne burde være højere lønnet end lærerne på grundskolerne i kraft af deres kostskoletillæg, men med det forbehold at det har været umuligt at få nogle valide statistikker, ser det desværre ikke ud til at være virkeligheden.

Vi ved, at TR'erne kæmper en ongoing kamp for deres medlemmer i forhandlingerne om den decentrale løn, og nogle steder lykkes det at komme i mål, mens vi andre steder må konstatere, at viljen ikke er til stede hos modparten. For vi er vel enige om, at vore lærere hverken er dårligere, arbejder mindre, eller er mindre dedikerede end kollegerne i de kommunale skoler?

Flere af jer, der har holdt FSL-Klubmøder på jeres skoler og indsendt krav til de kommende OK-forhandlinger har bedt om, at Frie Skolers Lærerforeninger arbejder hen mod at mere af lønnen skal være centralt fastsat. Der har faktisk været forhandlinger om et nyt lønsystem mellem FSL/ Lærernes Centralorganisation og Medst, som vores nye forhandlingsmodpart nu hedder.

Forkortelsen dækker over Medarbejder- og kompetencestyrelsen, som hører under skatteministeriet. Efter forlydenderne at dømme var stemningen god, men, undskyld jeg gentager mig selv fra før, viljen hos modparten var ikke til stede. Hvis nogen ønsker flere detaljer, kan Monica måske løfte sløret lidt mere, men ellers er jeg sikker på, at vi igen rejser et krav om et bedre lønsystem, når der lige om lidt tages hul på de kommende OK-forhandlinger.

I slutningen af februar

hvor Inga og jeg var på skolebesøg havde jeg min årlige vinterforkølelse. Det bliver lige lidt personligt, det her – til gengæld bliver det kort. Ovre i Kina og ned i Østrig florerede en grim virus. I Danmark var vi ikke begyndt at tage den alvorligt, og når nogen var lidt snottede, kunne vi godt finde på at spørge, om de havde været i Kina i vinterferien. Jeg undskyldte min undladelse af at give hånd med forkølelsen og ikke mangel på gode manerer. Det var der forståelse for, specielt hos en af lærerne som ikke ville kunne tåle at blive smittet med Covid-19. De næste dage havde jeg feber og meldte afbud til et spændende møde i København. 14 dage efter lukkede Mette Frederiksen store del af Danmark ned, og vi brugte ord som risikogruppe, værnemidler og håndhygiejne. Pludselig var den fjerne virus en trussel i Danmark. Efterfølgende ved jeg, at ingen på skolen blev syge, og at det kun var en forkølelse, men hold da op, hvor var det torskedumt at udsætte andre for smitte uanset hvilken sygdom, den stammede fra.

Vi har alle sammen lært noget de seneste måneder. I kredsbestyrelsen blev vi gode til at holde møder på nettet – ja selv et skolebesøg har vi afholdt virtuelt. Der manglede selvfølgelig kagen til kaffen og den personlige kontakt, men med en god ordstyrer gik det faktisk rigtigt godt. Jeg skal ikke bruge mere tid på corona – den fylder desværre fortsat rigeligt i dagligdagen.

Og så var der jo det med årsnormen

Årsnormen er det nettotimetal, man beregner ved at trække ferie, lørdag/søndage og skæve helligdage på hverdage fra årets kalenderdage og gange det med 7,4 timer pr. dag. Det tal ligger normalt omkring 1680 timer, og det er det timetal, man som fuldtidsansat skal arbejde for at få sin løn. I sidste skoleår var tallet oppe på 1712,06 timer, som er væsentligt mere end det normale, og som skyldes, at der er blevet vedtaget en ny ferielov, som har den umiddelbare konsekvens, at vi ikke optjente så meget ferie i dette og det nuværende skoleår. Og dermed er der færre dage, der skal trækkes fra i bruttoarbejdstimetallet. Hvordan skolerne har planlagt disse ekstra arbejdstimerne er meget forskelligt, men vi har ikke hørt om lærere, der har fået lagt 32 timer oven i forberedelsestiden.

FSL har sammen med skoleforeningerne og Medarbejder- og Kompetencestyrelsen aftalt at skolerne kan lægge de 25 feriedage i det kommende skoleår på de sidste 18 dage i juli, de 2 første i august samt 5 dage i uge 42. Man har godt nok ikke opsparet alle 5 feriedage, når vi når til efterårsferien, men den nye lov indeholder muligheden for at holde ferie på forskud, og fordi aftalen er en del af organisationsaftalen, skal den enkelte medarbejder ikke ind på kontoret og spørge om lov.

Hvis skolen har fulgt dette, bliver årsnormen dette år på 1694,6 timer, hvor den ellers ville være blevet 1716,8 timer.

Endelig er der det ved den nye ferielov, at vi alle sammen får indefrosset værdien af et års ferie til den dag, vi går på pension, hvis ikke politikerne beslutter at frigøre pengene i dette efterår for at motivere til et øget forbrug, så vi kan få omsætningen i samfundet i gang igen.

Hvis vi glemmer pengene et øjeblik, så er det også årsnormen, der afgør, hvor meget vi skal

arbejde den kommende normperiode. Og det er opgaveoversigten, som vi skal have i god tid inden normperiodens start, der udstikker retningen for hvad vi skal lave. Hvor meget, vi skal undervise, holde møder, støve uflen af, udøve tilsyn, tage på lejrskole, deltage i forskellige arrangementer, og forberede os. Det er ikke sjældent, vi hører om, at tiden til forberedelse og efterbearbejdning af undervisningen, er den tid der er tilovers, når alle de andre aktiviteter har fået deres, og der skal fyldes op til de 1694,6 timer. Og det er desværre heller ikke sjældent, vi hører fra lærere, hvor denne ressource ikke slår til, så man er nødt til at lægge nogle timers frivilligt, ulønnet arbejde for at kunne undervise med god samvittighed og lykkes med sit arbejde.

Hver ulønnet time i 40 uger bliver faktisk til omkring 11.000 kr. i mistet overarbejdsbetaling. Det er jo også en slags penge, så kredsbestyrelsens anbefaling er, at man holder øje med sin arbejdstid, registrerer den, og hvis den ikke slår til, så kontakter man skolelederen for enten at blive beskåret i nogle af sine opgaver, eller aftale at overtiden kan udbetales eller afspadsres det kommende år. Vi ved godt, det ikke er god stil at citere sig selv, men vi har faktisk skrevet om det jævnligt i vore Nyhedsbreve. F.eks. i februar måned: *"Det er ledelsens pligt at holde øje med og registrere, hvor meget du arbejder, og med mindre I har en akkord på eller fuld tilrettelæggelse (tilstedeværelse) af al arbejdstiden, skal du kunne få at vide, hvor mange timer du har arbejdet på et hvilket som helst tidspunkt af skoleåret. Det kan have betydning, hvis du skifter arbejde og i særdeleshed, når året er slut, og du måske har haft overtid, der udløser 50% tillæg."*

I Frie Skolers Lærerforening vil vi have stort fokus på dette i den kommende tid, og vi vil med stor opmærksomhed følge implementeringen af en dom i EU, der forpligter medlemsstaterne at pålægge arbejdsgiverne en pligt til at indføre et objektivt, pålideligt og tilgængeligt system, der gør det muligt at måle længden af hver enkelt arbejdstagers daglige arbejdstid.

Nu er det jo ikke altid, lyset tændes på samtlige kontorer i Europa, i det øjeblik de trykker på kontakten i Strasbourg, så indtil det er på plads, vil vi indtrængende opfordre til at I registrerer jeres arbejdstid. Det kan gøres på mange måder, men hvis I benytter FSL's lærerlog kommer vi gerne ud og sætter jer i gang. Specielt Inga har stor erfaring i programmet.

Hvad kommer der ellers på dagsordenen det kommende år?

Der kommer en eller anden form for socialt taxameter på vore skoler. Det ønsker regeringen og dens støttepartier. Vi ved, at læreren er den vigtigste person i forhold til elevens læring, og vi vil til enhver tid leve op til det ansvar. Vi er i høj grad medansvarlige for den kommende generations dannelse og demokratiske udvikling, og vi er til stadighed opmærksomme på, at kundskaber og egenskaber, individ og fællesskab er nøgleord for elevernes udbytte af skolen. Derfor er vi omstillingsparate, fleksible og enormt ansvarlige overfor vores skoler og vores elever. Derfor er det også så trist at blive ved med at læse i dagspressen om de frie skoler, der generelt ikke lever op til deres sociale ansvar.

Igennem mange år har der igen og igen været kritik af de frie skoler i den offentlige debat. De frie skoler beskyldes især for at sortere eleverne og dræne folkeskolen for de ressourcestærke børn og dermed svigte deres sociale ansvar. Kritikken bunder i, at de frie skoler for en stor del drives for

offentlige midler, da forældrebetalingen kun udgør en mindre del af skolens indtægtsgrundlag. Dermed ligger det lige for at beskrive de frie skoler, som statsstøttede alternativer, der "skummer fløden" og overlader det til folkeskolen at varetage forpligtelserne over for de "svagere" elever. De frie skoler er værdibaserede fællesskaber, der bygger på 5 frihedsrettigheder, nemlig åndsfrihed, pædagogisk frihed, økonomisk frihed, ansættelsesfrihed og elevfrihed. Rettigheder som den nuværende regering vil begrænse med forskellige forslag.

Et af dem er socialt taxameter for at få de frie skoler til at tage et højere socialt ansvar. Ligesom folkeskolen, løfter frie skoler opgaverne inden for inklusion, integration og udsatte familier. Opgaver som langt de fleste frie skoler ser som en del af deres værdi- og samfundssyn. Men vores socialdemokratiske regering har stillet sig i spidsen for udmeldinger om, at de frie skoler bliver overkompenseret ved at modtage statsstøtte uden en forventning om at det sociale ansvar følger med. Derfor er tiden inde til et opgør med dette, efter regeringens mening, ulige system. De frie skoler skal underlægges et socialt taxameter, hvor deres offentlige tilskud reguleres ud fra den socioøkonomiske indsats, de leverer lokalt. Og de frie skoler, der fravælger bestemte elever eller familier, skal have et betragteligt mindre tilskud.

Fra regeringens støttepartier har der været stor forståelse for dette synspunkt. Det økonomiske tilskud til de frie skoler skal ifølge Jacob Mark fra SF afhænge af, forældrenes uddannelsesbaggrund og jobsituation. Derudover skal målet med et socialt taxameter være, at fri- og privatskoler i højere grad tager tosprogede elever.

Ingen har hidtil ønsket at sætte tal på, hvor meget lavere koblingsprocenten skal være for de frie skoler, som ikke "påtager sig et større samfundsansvar," som det står beskrevet i partiernes forståelsespapir, og derfor lever vi stadig i et limbo, hvor skolerne ikke ved, hvordan deres økonomiske ramme for de næste år ser ud.

I FSL indgår vi gerne i diskussionen om hvilke kriterier tilskuddet gives efter, men vi går ikke på kompromis med de 5 nævnte frihedsrettigheder.

Og vi har gemt det bedste til sidst.

Den afgørende forskel på os og de gule fagforretninger er vores ret til at forhandle overenskomst. Og da den nuværende 3-årige overenskomst udløber den 31. marts næste år ved midnatstid.

Husker I tilbage til for 2½ år siden, hvor vi sidst var i gang med musketered, forligsinstitution og nedsættelse af en lærerarbejdstidskommission? Dengang var der sammenhold i fagbevægelsen, og det er vist desværre naivt at håbe på en gentagelse. "Når krybben er tom, bides hestene", og efter at samfundet har postet milliarder af kroner ud til coronastøtteordninger, er der formentlig ikke mange penge at forhandle om. Sygeplejerskerne og pædagogerne har allerede gjort opmærksom på, at de forventer at blive tilgodeset denne gang. I skal nok ikke regne med de store lønstigninger til april. Hverken i år eller næste år Personligt tror jeg, vi skal være glade, hvis vi kan bevare reallønnen.

Til gengæld er det lysnet på udsigterne til at få arbejdstiden skrevet ind i overenskomsten. Siden januar har LC og Kommunernes Landsforening forhandlet arbejdstid på baggrund af rapporten fra

den kommission, der blev nedsat som en del af OK18. Og i den statslige overenskomst blev det aftalt, at de elementer, man kunne blive enige om på det kommunale område, der meningsfuldt kunne anvendes på vores område, skulle forhandles. Underforstået overføres som en del af vores overenskomst. Derfor har FSL også haft interesse i, hvordan tingene udviklede sig hos Bondo og Ziegler. Og det har efter sigende været særdeles hårde forhandlinger, der flere gange har været tæt på sammenbrud, men for en uge siden bar arbejdet frugt, og parterne kunne præsentere en aftale til afløsning for Lov 409. Afhængig af hvor store forventninger man havde til forhandlingerne, er glæden eller skuffelsen over resultatet. Vi skal ikke blande os i debatten i Danmarks Lærerforening, men som jeg sagde før, har vi en legitim ret til at mene noget om aftalen. Og der er bestemt punkter i den, vi kan glæde os over. F.eks. skal den præsterede arbejdstid opgøres minimum hver tredje måned, opgaveoversigten skal være klar 5 uger før normperiodens start og seniorordningen med 175 timers nedgang i arbejdstid og løn, men med fuld pensionsopsparing forlænges. Den stod ellers til at udløbe i 2023. I FSL håber vi på, at folkeskolelærerne siger ja til aftalen. Omkring den 2. september kender vi svaret, og hvis det går som vi håber, kan vi på det statslige område måske komme i gang med arbejdstidsforhandlingerne allerede her i efteråret. Det har vi vist aldrig prøvet før?

Afslutning

Afslutningsvis vil vi gerne takke vore mange medlemmer for loyalitet og tilbagemeldinger. Tak for at I har været med til at skaffe os det højeste medlemstal nogensinde. Gode ambassadører er meget mere værd end alverdens reklamekampagner.

En stor tak til kredsens tillidsvalgte. Både TR'er, deres suppleanter og AMR'er der knokler og bruger mange timer på at få hverdagen til at hænge sammen ude på skolerne.

En særlig tak skal kredsbestyrelsens kolleger og ledere have. Det er langt fra alt KB-arbejde der ligger tirsdag efter kl. 14, så tak for stor fleksibilitet og villighed til at bytte vagter, ordne vikartimer osv.

Og personligt vil jeg rette en stor tak til kredsbestyrelsen for gode møder, gode debatter og masser af praktisk arbejde med vore arrangementer. Det er virkelig betryggende at vide, at der er styr på alle detaljer før, under og efter vore møder og arrangementer.

Og sidst men ikke mindst skylder vi de skoler, der har lagt lokaler til og sørget for forplejning en stor tak.

Hermed overgiver jeg beretningen til generalforsamlingens behandling og forhåbentlig godkendelse.